

Værdighedspolitik i ældreplejen

Guldborgsund Kommune

Indledning

Kommunalbestyrelsen skal jf. §81 a stk. 1 i lov om social service træffe beslutning om samt offentliggøre en værdighedspolitik for den kommunale ældrepleje og ifølge bekendtgørelse nr. 70 af 21/1 2019 om værdighedspolitik for ældreplejen skal vedtagelsen af politikken ske inden for det første år i den kommunale valgperiode.

Værdighedspolitikken skal indeholde og beskrive de overordnede pejlemærker og principper samt den værdimæssige ramme for en værdig ældrepleje i Guldborgsund Kommune med udgangspunkt i den personlige hjælp, omsorg og pleje m.v., som ydes efter lov om social service til borgere over folkepensionsalderen.

I værdighedspolitikken skal kommunalbestyrelsen som minimum beskrive, hvordan kommunens ældrepleje kan understøtte følgende områder i forhold til plejen og omsorgen af den enkelte borger:

1. Livskvalitet
2. Selvbestemmelse
3. Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
4. Mad og ernæring
5. En værdig død
6. Pårørende
7. Bekæmpelse af ensomhed

Overordnede pejlemærker og principper for kommunens ældrepleje

Med afsæt i Guldborgsund Kommunes kerneopgave ønsker Byrådet at styrke borgernes mulighed for at mestre egen tilværelse og i samarbejde med borgerne sikre, at alle kan indgå i relevante fællesskaber. I forlængelse heraf lægger Ældre og Omsorgsudvalget vægt på at:

- Borgerne mødes med en rehabiliterende tilgang med det formål, at borgerne får mulighed for at leve det liv, de ønsker ved at beholde deres selvstændighed og klare deres egen hverdag.
- Give borgerne muligheder og gode betingelser for at indgå i meningsfulde, relevante fællesskaber og aktiviteter gennem hele livet.
- Sikre trivsel og et godt og meningsfuldt hverdagsliv med fokus på det hele menneske – både fysisk, mentalt og socialt samt i forhold til læring og værdiskabelse.
- Kommunens medarbejderne bruger deres faglighed og inddrages i planlægningen af plejen i samarbejde med borgerne.
- Skabe rum til at sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter sker i fællesskab med borgerne, pårørende og frivillige.
- Den enkelte borger ses og mødes som unik og med en unik livshistorie.
- Borgeren selv er forpligtet til at tage ansvar for sig selv og sin familie samt at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte.

Den værdimæssige ramme for ældreplejen i Guldborgsund

Guldborgsund Kommune har fundet inspiration til denne politik i Videnscenter for værdig ældrepleje under Sundhedsstyrelsen. I kommunen forstår vi værdighed som respekt for og anerkendelse af et andet menneske og vedkommendes selvrespekt. Værdighed handler for os som kommune om at anerkende og understøtte, at alle mennesker betyder noget og har værdi i at være dem de er.

At sikre værdighed for borgere er et fælles ansvar præget af dialog samt tæt samarbejde mellem politikere, ældreråd, og kommunens medarbejdere. Værdighed skal være til stede i alle møder mellem politikere, ældreråd, medarbejdere og borgere samt eventuelle pårørende om forhold vedr. ældrepleje. Det ligger heri, at sprog i al kommunikation, mundtlig som skriftlig, skal være respektfuld, anstændig, værdig og klar i forhold til borgeren og at det, der dokumenteres omkring borgeren, er relevant for kvaliteten af borgerens pleje.

I Guldborgsund Kommune lægges der særlig vægt på følgende områder i forhold til at sikre en værdig ældrepleje:

LIVSKVALITET

Livskvalitet betyder at opleve velvære i sit liv. Alle mennesker er forskellige og har forskellige ønsker og behov. Derfor er oplevelsen af livskvalitet også forskellig. Livskvalitet er tæt forbundet med muligheden for at leve det liv, man ønsker sig. Livskvalitet handler om, at man oplever at have en meningsfuld hverdag, glæde, tryghed, samhørighed og trivsel.

Derfor lægger Guldborgsund Kommune vægt på:

- At borgerne mødes med en rehabiliterende tilgang, herunder træning, rådgivning og vejledning, der kan understøtte borgerne i at bevare eller genvinde evnen til at tage vare på eget liv både fysisk, psykisk og socialt.
- At borgerne har mulighed for at få støtte til boligændring, boligsift samt lån af hjælpemidler og dermed støttes i at bevare en almindelig daglig livsførelse i trygge rammer.
- At borgerne tilbydes velfærdsteknologiske løsninger, som kan styrke deres frihed og evne til at være aktiv i eget liv og som kan give tryghed i hverdagen.
- At borgerne har mulighed for og hjælpes til at indgå i sociale fællesskaber. Fx ledsagelse til aktivitet eller træning når der ikke er andre i borgerens netværk, som kan ledsage.
- At borgere på plejehjem har mulighed for at deltage i sociale aktiviteter og fællesskaber - herunder fællesspisning, fællestøtning og andre arrangementer.

SELVBESTEMMELSE

Selvbestemmelse betyder, at man bestemmer over og prioriterer i eget liv. Guldborgsund Kommune vægter, at borgere - som helt eller delvist er afhængige af hjælp - modtager en hjælp, som i højst muligt omfang værner om borgerens selvbestemmelse. Det vil sige:

- At borgeren i videst muligt omfang inddrages i beslutninger, der vedrører vedkommendes liv.
- At der ydes en pleje og hjælp med udgangspunkt i borgerens ressourcer, ønsker og behov.
- At plejen og hjælp tilgodeser forskellighed i levevis. Dvs. at borgere respekteres som selvstændige mennesker med forskellige behov og ønsker.
- At hjælpen er fleksibel. Det vil sige, at borgeren har mulighed for at bytte forskellige former for hjælp fra gang til gang. Praktisk hjælp kan byttes til anden praktisk hjælp fx fra rengøring til tøjvask. Hvis borgeren er visiteret til både personlig pleje og praktisk hjælp med samme leverandør, kan der i et vist omfang også byttes på tværs af ydelser.
- At borgeren er inddraget i, hvornår hjælpen udføres og hvordan hjælpen udføres.

- At plejen medvirker til, at borgeren bevarer sin egen "soigneringsstandard" og selvbestemmelsesret og dermed autonomi og er påklædt efter eget ønske. Dette også selv om pårørende har et andet ønske.
- At kommunen altid sikrer samtykke, hvis der forespørges om oplysninger om borgeren, også selv om det er pårørende, der spørger.

KVALITET, TVÆRFAGLIGHED OG SAMMENHÆNG I PLEJEN

Borgere i Guldborgsund Kommune skal opleve, at den hjælp de får, er af høj kvalitet og at den ydes koordineret både i kommunes regi og i samarbejde med andre sundhedsaktører fx læge og sygehus. Kvalitet er et udtryk for, hvor godt noget er - typisk en vare. Når kvalitet handler om at yde hjælp og omsorg, vil den oplevede kvalitet blandt borgerne være forskellig. Som kommune handler kvalitet om at sikre professionalisme og faglighed i mødet med borgeren.

Det vil blandt andet sige:

- At plejen gives som en værdig og omsorgsfuld helhedspleje baseret på faglig vurdering.
- At plejen sker efter individuel vurdering og i sammenhængende forløb fx mellem hjem indlæggelse - midlertidigt døgnophold - eget hjem.
- At der foretages tidlig opsporing i forhold til sygdom, fysiske begrænsninger og mistrivsel hos borgere og at opsporingen fører til relevante og målrettede handlinger, der forebygger forværring eller sygdom.
- At plejen praktiseres på baggrund af bedste viden og metoder - herunder nationale og sygeplejefaglige retningslinjer.
- At kommunens medarbejdere har fokus på at forebygge u hensigtsmæssige indlæggelser på sygehus. Dvs. indlæggelser som kunne være forebygget gennem tidlig indsats og tilbud.
- At kommunen arbejder med at tilvejebringe de rette og tilstrækkelige fagprofessionelle kompetencer og at der hele tiden arbejdes med læring og forbedringer i plejen.
- At kommunen arbejder med at tilvejebringe rette medarbejdere til rette opgaver.
- At kommunen arbejder på at tilvejebringe og understøtte størst mulig kontinuitet og forudsigelighed i ældreplejen.
- At borgerne inddrages aktivt i plejen og aktiviteter.

MAD OG ERNÆRING

Guldborgsund Kommune vægter, at mad også er samvær og fællesskab. Maden skal give næring, vitaminer og nye kræfter til krop og sind. Mad er også forventningens glæde og skal minde borgerne om gamle dage. Det er den gode hverdagsmad, som bydes borgerne, når de efter et langt aktivt liv er blevet afhængige af, at mad skal tilberedes af andre. Måltiderne skal være en social aktivitet, hvor værtskab og stimulering af sanserne kommer i højsæde. Maden skal indeholde korrekt ernæring og maden skal være genkendelig, se indbydende ud og smage godt.

Her vægtes det at:

- Maden bliver anrettet og serveres, så måltidet ser indbydende ud.
- Der er fokus på måltidet som grundlag for fællesskaber.

- Der arbejdes med måltidet ud fra intentionerne i "Det gode måltid". At et måltid skal opfylde både kulturelle, sundhedsmæssige, sociale og ernæringsmæssige behov.
- Borgeren får hjælp til indtagelse og/eller tilberedning af mad og drikke i det omfang, som vedkommende har behov for med det mål at opretholde en god ernæringstilstand.
- At borgeren har adgang til specialtandpleje og omsorgstandpleje m.h.p at bevare sin tyggeevne og god mundhygiejne.

EN VÆRDIG DØD

Det er centralt, at ældreplejen bidrager til, at livet får en værdig, tryk og så vidt mulig smertefri afslutning. I Guldborgsund Kommune lægges der vægt på:

- At der ydes lindrende pleje, herunder optimal smertebehandling, når der ikke længere er udsigt til, at en borgers sygdom kan helbredes eller, når en borger er ved livets afslutning.
- At den lindrende pleje ydes i relevant samarbejde mellem borgeren, dennes pårørende og kommunen (sygepleje, pleje, fysioterapi), sygehusets palliative team og borgerens praktiserende læge.
- At der ydes støttende samtaler til borgeren og evt. pårørende, samt at der ydes hjælp til at etablere kontakt til andre fagpersoner eller samarbejdspartnere, såsom præst, socialrådgiver, psykolog, hospice, frivillige foreninger m.fl.
- At nærtstående - fx gennem plejevederlag - har mulighed for at yde pleje og omsorg i borgerens sidste levetid.
- At der arbejdes på at yde hurtig etablering af pasning i eget hjem, hvis det ønskes.

PÅRØRENDE

Guldborgsund Kommune vægter et godt samarbejde med pårørende til alle borgere, som modtager hjælp fra kommunen. Dialog og kommunikation er forudsætningen for et godt samarbejde. Det er altid borgerens ønsker og behov, som er i fokus og kommunen varetager samarbejdet med respekt for borgerens ønsker og selvbestemmelse. Alle borgere og familier er forskellige og rummer et levet liv og en historie. Den historie respekteres i mødet med kommunen og i god dialog inddrages den i plejen af borgeren.

Guldborgsund Kommune er bevidst om den ændring og sorg, det kan medføre i en familie at være vidne til at ens nærmeste ældes, bliver syge, måske ændrer adfærd eller mister færdigheder. Derfor søger vi dialog med borgere og pårørende med det mål, at de kan bevare et godt og værdigt liv sammen. Der er derfor opmærksomhed på:

- At der inden for lovgivningen og kvalitetsstandarder/servicestandarder tilbydes praktisk og personlig hjælp, samt hjælpemidler ud fra de samlede ressourcer i husstanden, så den/de pårørende ikke overbelastes.
- At forventninger til hjælp og omsorg afstemmes.
- At vejlede og informere pårørende om hvor og hvornår deres hjælp og støtte kan optimere livskvalitet og glæde for borgeren.
- At der altid indhentes samtykke fra borgeren ift. at oplyse pårørende om forhold vedr. borgerens situation og pleje.

- At sikre god kommunikation omkring kommunens aktiviteter, kvalitetsstandarder og serviceniveau så man som borger og pårørende er oplyst om, hvad man kan forvente, hvis en borger er modtager af hjemmepleje og/eller sygepleje eller en borger bor på et plejecenter.
- At det er muligt som nærmeste pårørende at blive aflastet i kortere eller længere tid, hvis en borger er dement, kronisk syg eller døende.
- At fagpersonale med samtykke fra borgeren inddrager og informerer de pårørende, samt at medarbejderne i kommunen er tilgængelige og er koordinerende i forhold til spørgsmål fra pårørende.
- At det er muligt som nærmeste pårørende at få viden, råd og vejledning i forhold til ens situation både før og efter at den borger, man er pårørende til, er gået bort. Særligt hvis den pårørende selv er sårbar. Fx en samtale hos en af kommunens seniorvejledere, når man er over 65 år, pårørendekurser eller lignende.

BEKÆMPELSE AF ENSOMHED

I Guldborgsund Kommune vil vi fokusere på både at bekæmpe ensomhed, når den er opstået, og vi vil have særligt fokus på at forebygge, at ensomhed opstår.

Ensomhed er en subjektiv oplevelse. Det betyder, at en borgers oplevelse af ensomhed altid skal respekteres og anerkendes. Der findes ikke nogen entydig forklaring på, hvad der medfører ensomhed. Sundhedsstyrelsen påpeger dog, at man ved, at tre faktorer kan øge risikoen for ensomhed, nemlig:

- Livssituationer der skaber særlig sårbarhed (fx at man bliver alene, at man er tilflytter, at man selv bliver syg eller får en syg ægtefælle/samlever).
- Strukturelle faktorer (fx at være enlig, at være uden for arbejdsmarkedet inden pension eller dårlig økonomi).
- Individuelle faktorer (fx negative forventninger, oplevelse af magtesløshed eller oplevelse af manglende sociale kompetencer).

Guldborgsund Kommune har fokus på, at medarbejderne i plejen har kompetencer til at kunne identificere tegn på ensomhed hos borgerne - herunder lægge mærke til ændringer i sindstilstande og humør. Medarbejderne skal også besidde viden om og have kompetencer til at kunne henvise borgere til fællesskaber, der kan afhjælpe ensomhed. Fagpersonale er derfor særligt opmærksomme på at opspore og reagere på mistrivsel og tegn på ensomhed hos en borger.

I kommunen lægges der derfor vægt på følgende:

- Personale skal tage dialogen med borgeren og evt. pårørende om trivsel og ønsker til deltagelse i sociale fællesskaber og/eller aktivitet. Det kan være store fællesskaber såvel som små 1 til 1 relationer.
- Borgere med tegn på ensomhed skal informeres om de muligheder, der er for at deltage og indgå i fællesskab, afhængigt af interesser, ønsker og behov.
- Borgere, som ikke selvstændigt eller med hjælp fra pårørende eller andre har mulighed for at deltage i fællesskaber og social aktivitet, skal hjælpes til det.

Godkendt af Byrådet 23.02.2023